

XVIII. század végén örvendettek nagy népszerűségnek a SZENT ISTVÁNról szóló énekek; ebben az időben ugyanis Magyarország majdnem minden számottevő katolikus poétája dicsőítő himnuszokkal, örvendező énekekkel üdvözölte az 1771-ben végre ismét magyar földre került drága nemzeti ereklyét, a *Szent Jobbot*. E jellegzetes köszöntőversek közül sajnálatos módon csak alig egy-kettő került a közönség elé. A sokszázéves *multa* visszatekintő SZENT ISTVÁNNal foglalkozó szépirodalomból talán kissé jobban is ki lehetett volna emelni a XVIII. század végének jelentőségét, midőn a katolikus magyar költészet egyik legkedvesebb feladatának tekintette a dicsőséges *Szent Jobb* üdvözlését és ünneplését.

Az emlékkiállítás fentebb ismertetett tizenhárom csoportja egy-egy egészét alkot s teljes mértékben megvalósítja a rendezőség volta-képeni legfőbb célját: bemutatja, mily töretlen egyenest mutat immár kilencszáz esztendeje a SZENT ISTVÁN-tisztelet hazánkban.

Az igazán mintaszerű, világosan ismertető és élvezetesen magyarázó katalógus biztos kalauzul szolgál a hatalmas kiállított anyag útvesztőjében. A kiállítást szavakban megvilágító rész után tizennégy jelentős képmelléklete zárja le a könyvecskét, amely a PÁTRIA-nyomda ízléses kiállításában jelent meg.

PALLÓS KORNÉL.

Kálti Márk Képes Krónikája. Szemelvények és képek. Összeállította és fordította: KARDOS TIBOR. — Officina Képeskönyv. [Bp., 1938].

A sorozat, amelyben a fenti kiadvány megjelent, már nem egy kötetével gazdagította tudományos irodalmunkat éppúgy, mint a könyvművészetet. A jelen kötet tudományos szempontból és művészi kivitelében méltó társa az eddigi Officina-könyveknek. KARDOS TIBOR, az összeállító és fordító a *Képes Krónika* szövegéből szemelvényes gyűjteményt ad. „A szemelvényeket — írja bevezetésében — úgy akartam kiválasztani, hogy kifejeződjék a krónika lovagi és egyházas szelleme.“ KARDOS a szövegrészek megválasztásában jó érzékkel, s a magyar visszaadásban kitűnő fordítói ösztönnel dolgozott. Kár, hogy az Officina-könyvek kötött terjedelme miatt nem volt lehetséges a teljes krónika fordításának kiadása, hiszen SZABÓ KÁROLY szövege óta teljes magyar fordítással nem rendelkezünk.

A kiadvány művészi szépsége a publikált anyag természetéből adódik. Ízléses papírkötésén a *Képes Krónika* kezdő lapjának kicsinyített, s részben stilizált hasonmását kapjuk. Ezenkívül a *Képes Krónika* negyven miniatúrájának s iniciáléjának reprodukcióját, továbbá két teljes lapjának színes hasonmását is fölhasznál-

ják a kiadvány díszítésére. A kiadó anyagi áldozatot nem kímélve igyekezett hozzáférhetővé tenni a *Képes Krónika* legszebb szövegrészeit és a nagy középkori magyar miniátor díszítéseit. Dicséret illeti a sajtó alá rendezőt és a kiadót egyaránt, de ugyanakkor sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy a képanyag visszaadásához nem az eredeti kódexet, hanem a BICSÉRDY-féle másolatot használták. Amíg Bécsben őrizték a kódexet, természetes volt, hogy publikációink nagy része a könnyen hozzáférhető BICSÉRDY-féle másolatot használta, amely a másolat természeténél fogva az eredetinek csak hamisabb mása lehet.

Ma, amikor a kódex már Magyarországon van, még egy népszerű célokat szolgáló kiadványnak sem szabadna az eredeti helyett a másolatra támaszkodni. Ezenkívül fokozza még a képek eredeti szépségének eltorzulását az is, hogy egyes miniatúrákat nagyított formában tesznek közzé.

BERKOVITS ILONA.

Schridde Éva: A magyar vezércikk első évei. Pécs, 1938. Hala-dás-ny. 34, [2] l.

Kissé vázlatzerű dolgozatában szerző a magyar újságírás legművészibb hajtásának, a vezércikknek kialakulását rajzolta meg. Szorgalmas körültekintéssel gyűjtötte össze anyagát s csoportosítása is kielégítő. Beszámol a külföldi, főleg német sajtótudomány mai állásáról, természetesen itt is szorosabb értelemben vett témáját világítva meg. A magyar vezércikk szavának és műfajának KOSSUTH LAJOS volt atyja és legnagyobb mestere. *Pesti Hirlap* jában írt vezércikkei a magyar újságírás legművészibb hajtásai: ma is eleven és friss lendülettel hatnak s a majdnem évszázados távolság semmit sem ártott közvetlenségüknek. A *Pesti Hirlap* többi vezércikkírója KOSSUTH iskolájába járt, az ő nyomdokán haladt, az ő — tehetsége nélkül. A korabeli többi hírlap vezércikkei még a KOSSUTH követőinek színvonalát sem érték el. KOSSUTH mellett lapjában a többi vezércikkhez közlő FÁY ANDRÁST, PULSZKY FERENCET, a fiatalabb WESSELÉNYI MIKLÓST és DESSEWFFY AURÉLT lehet megemlíteni. Ugyancsak a nagy szónok nevéhez fűződik a magyar újságírás, közelebről vezércikkírás másik klaszikusának: KEMÉNY ZSIGMOND bárónak a fellépése, kinek KOSSUTH LAJOS szárnyai alatt bontakozott ki újságírói zsenije. Ezekre az eseményekre és mozzanatokra világít rá SCHRIDDE ÉVA sajtótörténeti szempontból, ha vázlatzerű, de úttörő dolgozatában, melynek az irodalomtörténet is hasznát láthatja.

K. S.

Crăciun, Ioachim: *Bibliographie de la Transylvanie roumaine 1916—1936.* Revue de Transylvanie III. 4. Cluj. 1937, 8°, 366 l.

IOACHIM CRĂCIUN kétségkívül a legszorgalmasabb és legtermékenyebb román bibliografus. A MKSz ismertette már kiadványsorozatát,